

**Rapla vallas Sulupere külas Kopramäe
maaüksusele kavandatava Kaitseliidu Rapla
maleva staabi- ja tagalakeskuse
detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise
hindamise eelhinnang**

Nimetus: Rapla vallas Sulupere külas Kopramäe maaüksusele kavandatava Kaitseliidu Rapla maleva staabi- ja tagalakeskuse detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise eelhindang

Töö tellija: Kaitseliidu peastaap
Reg nr 74000725
Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Toompea tn 8, 10130
E-post Andres.Jarve2@kaitseliit.ee

Töö teostaja: LEMMA OÜ
Reg nr 11453673
Harju maakond, Tallinn, Kristiine linnaosa, Värvi tn 5, 10621
Tel +372 600 7740
E-post info@lemma.ee

Vastutav koostaja: Piret Toonpere

Töö versioon: 2.08.2022

Sisukord

Sisukord.....	3
Sissejuhatus.....	4
1 Kavandatava tegevuse asukoht ja kirjeldus	5
2 Seotus strateegiliste dokumentidega.....	8
2.1 Riigikaitse arengukava 2017-2026	8
2.2 Kaitseliidu arengukava 2030	9
2.3 Rapla maakonnaplaneering 2030+	9
2.4 Rapla valla üldplaneering.....	10
2.5 Koostamisel olev Rapla valla uus üldplaneering.....	11
3 Kavandatava tegevuse poolt mõjutatav keskkond	12
4 Hinnang keskkonnamõjudele	14
4.1 Kavandatava tegevuse eeldatav mõju Natura 2000 võrgustiku alale	14
4.2 Mõju bioloogilisele mitmekesisusele, kaitstavatele liikidele ja loodusobjektidele	14
4.3 Mõju rohevõrgustikule	14
4.4 Vee ja pinnase saastatus.....	15
4.5 Jäätmeteke.....	15
4.6 Müra ja vibratsioon.....	16
4.7 Valgus, soojus, õhusaaste ja kiirgus.....	16
4.8 Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus.....	17
4.9 Mõju inimese tervisele ning sotsiaalsetele vajadustele ja varale.....	18
4.10 Mõju kultuuriväärtustele	18
4.11 Mõju kliimamuutustele ja kliimamuutustega kohanemine.....	18
4.12 Tegevusega kaasnev kumulatiivne ja piiriülene mõju	19
5 Järeldused.....	20
Kasutatud allikad.....	22

Sissejuhatus

Käesoleva keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhindangu koostas LEMMA OÜ (reg nr 11453673) Kaitseliidu (edaspidi ka KL) peastaabi tellimusel 2022. aasta juulis. Töö teostas keskkonnaekspert Piret Toonpere (KMH0153).

Eelhindang on koostatud detailplaneeringu (DP) algatamise taotluse juurde eesmärgil, et otsustaja saab seda kasutada strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneva keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise vajalikkuse üle otsustamisel.

Staabi- ja tagalakeskuse (edaspidi ka „STK või keskus“) rajamine ei ole tegevus, mis kuuluks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõikes 1 nimetatud olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetellu.

Vastavalt KeHJS § 33 lg 2 p-le 3 tuleb KSH algatamist kaaluda kui koostatakse detailplaneering planeerimisseaduse § 142 lõike 1 punktides 1–3 sätestatud juhul ehk üldplaneeringut muutva detailplaneeringu korral. Käsiteltava detailplaneeringu puhul on tegu üldplaneeringut muutva detailplaneeringuga, seega on KSH vajaduse kaalumise ehk eelhindangu koostamine vajalik.

Käesoleva eelhindangu tulemusena selgitatakse välja, kas detailplaneeringule on vajalik KSH algatamine või mitte.

Lõpliku otsuse KSH algatamise vajalikkuse osas peab tegema kohalik omavalitsus, küsides eelnevalt seisukohta asjaomastelt asutustelt.

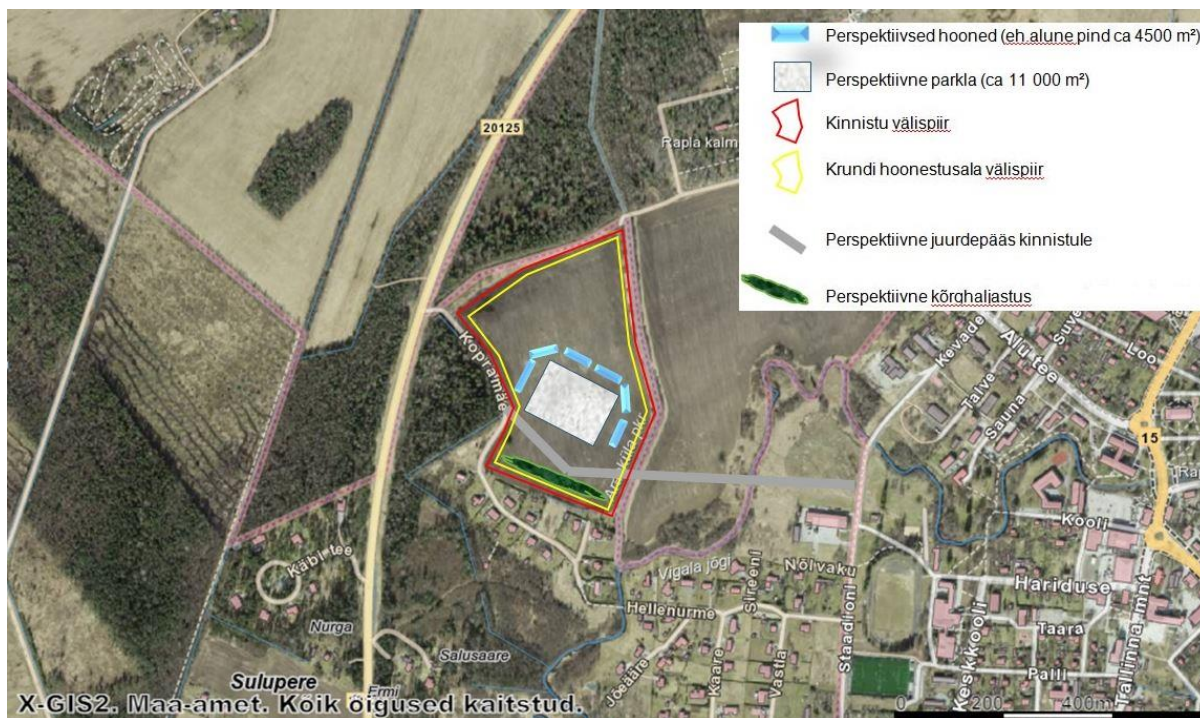
Eelhindangu andmisel lähtuti Eesti Vabariigi seadustest, samuti Rapla Vallavolikogu poolt kehtestatud asjakohaste dokumentide nõuetest. Eelhindangu sisus lähtuti eksperdi erialastest teadmistest ja kogemustest võimalike oluliste ebasoodsate keskkonnamõjude esinemise kohta. Samuti lähtutakse asjakohastest juhendmaterjalidest.

Töös käsitletakse potentsiaalselt negatiivset ja ka positiivset mõju omavaid keskkonnaaspekte ning antakse soovitus KSH algatamise või algatamata jätmise ning ebasoodsate mõjude vältimise ja positiivsete mõjude võimendamise osas.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine või algatamata jätmine toimub üldjuhul üheaegselt strateegilise planeerimisdokumendi koostamise algatamisega. Samas kui strateegilise planeerimisdokumendi koostamise käigus selgub, et planeeritav tegevus võib siiski kaasa tuua olulise keskkonnamõju, siis tuleb KSH algatamist täiendavalt kaaluda ja vajadusel KSH algatada viivitamata.

1 Kavandatava tegevuse asukoht ja kirjeldus

KSH eelhindangu koostamisel on lähtutud detailplaneeringu eskiislahendusest. Detailplaneeringu eskiislahenduse kohaselt hõlmab kavandatava keskuse ala Rapla vallas Sulupere külas paiknevat Kopramäe maaüksust (66901:001:0314). Kavandatav tegevus hõlmab maaüksusest u 15 500 m² (sh ca 4500 m² ehitiste alune pind + ca 11 000 m² parkla) suurust ala. Maaüksuse pindala on 132 473 m².

Joonis 1. Planeeritava ala asukoht, perspektiivne hoonete ja parkla paigutus alal. Allikas: Detailplaneeringu algatamisetepanekule lisatud eskiisjoonis, Kaitseliidu peastaap.

Planeeringuala külgneb lõunast peamiselt elamumaa maaüksustega, kus suures osas on juba püstitatud üksikelamud. Kehtiva üldplaneeringu kohaselt on sinna ette nähtud samuti pere- ja ridaelamumaa. Planeeringualast üle Aranküla peakraavi ida suunas on hetkel maatulundusmaa maaüksus, mis on kasutuses põllumaana, kuid kehtiva üldplaneeringu kohaselt on sinna ette nähtud korterelamumaa ja pere- ja ridaelamumaa, mida jääb eraldama peakraavist haljasala ja parkmets. Planeeringualast kirde suunas jääb üldkasutatav maa, kus paikneb Rapla kalmistu. Planeeringualast põhja ja lääne suunas on maatulundusmaa sihtotstarbega metsamaana kasutatavad maaüksused.

Detailplaneeringu algatamise eesmärgiks on Kopramäe kinnisasjale ehitusõiguse määramine, krundi hoonestus- ja parkimisala (ca 11000 m²) piiritlemine, juurdepääsuteede, tehnovõrkude- ja rajatiste, sh sidemasti (kõrgus kuni 45 m) ja sõidukite pesuplatsi (korruga kuni kahele sõidukile) asukoha määramine, kaasnevate kommunikatsioonide, krundi haljastuse, heakorrastuse ja liikluskorralduse põhimõtete määramine ning kaasnevate servituutide lahendamine.

Planeeringualale on eskiisjoonise (Joonis 1) kohaselt ette nähtud lõuna suunda kõrghaljastus, mis jääks olemasolevat üksikelamute piirkonda visuaalselt eraldama planeeritavast keskusest.

Algatatav detailplaneering teeb ettepaneku muuta Rapla valla kehtivat üldplaneeringut.

Kaitseliidu staabi- ja tagalakeskuse rajamiseks taotletava ehitusõiguse põhinäitajad on järgmised:

Krundi kasutamise sihtotstarve: Kaitseväe hoone ja rajatiste maa RT ;
Katastri sihtotstarve: riigikaitsemaa R;
Lubatud hoonete arv krundil: kuni 6 ;
Hoonete alune pind: 4500 m²;
Hoonete suurim kõrgus: kuni 15 m;
Hoonete suurim sügavus: kuni 3 m ;
Hoonete korruselisus: kuni 3 ;
Olulise avaliku huviga rajatiste arv: 1 (sidemast) ;
Olulise avaliku huviga rajatise suurim kõrgus: kuni 45 m ;
(Rivi-) sõidukite parkla pind: kuni 11 000 m² .

Keskuse territooriumile kavandatakse tehnovõrkudest ja -rajatistest vee, kanalisatsiooni, soojavarustuse, side ja elektritrassid.

Planeeritavale alale on hea ligipääs olemasolevat teedevõrku kasutades - alale pääseb Rapla ümbersõidu (riigiteelt nr 20125) 1,308 km asuva olemasoleva ristmiku kaudu ja edasi mööda kohaliku (munitsipaalomandis oleva) 6690763 Kopramäe tänavat L1.

Planeeringualale nähakse ette kaasaegsetele standarditele vastavad administratiiv- ja tööpinnad: kontoriruumid, õppeklassid, laoruumid, tehnika remonditöökoda, majutusruumid, relvaruumid ning kaalutakse ka siselasketiiru rajamist.

Kontoriruumid, õppeklassid ja majutus

Kaitseliidu Rapla maleva palgalist personali, kes perspektiivset hoonet igapäevaselt kasutama hakkab, on käesoleval ajal ca 20. KSH EH koostamise ajal asuvad nende kontoripinnad aadressil Vahe tn 3, Rapla, mis paikneb kortermajade ja üksikelamute vahetus läheduses Rapla linnas. Kavandatava tegevuse tulemusel kolitakse praegused kontoripinnad uude keskusesse.

Maleva liikmeskonna suuruseks on ca 700 inimest. Seoses Kaitseväe juhataja 2022 kavatsusega maakaitse edendamiseks, prognoosib Kaitseliit mh ka Rapla piirkonnas Kaitseliidu taristu kasutajaskonna kasvu, mistõttu selle perspektiivse keskuse igapäevaseks kasutajaskonnaks on suurusjärguna ca 60 inimest, kelleks lisaks maleva personalile ja malevlastele on ka maakaitsega hõlmatud isikud. Ehk, et selles suurusjärgus kasutajaskond kujundab ning mõjutab püsivalt ka piirkonna liikluskorrumust vms lähiala taristu kasutamist tulevikus.

Maleva(te) õppuste või õppekogunemiste ajal võib perioodiliselt, lühikesel ajavahemikul aastas, keskuse kasutajaskond olla nn tavafoonist ka märkimisväärselt suurem.

Laoruumid, tehnika remonditöökoda

Keskusesse kavandatakse laoruumid KL varustuse jaoks. Samuti kavandatakse tehnika remonditöökoda. KL andmetel planeeritakse tavapärasest väiksema autoremonditöökojaga sarnase töökoja rajamist. Töökoda kasutatakse masinapargi jooksvateks väiksemateks remonttöödeks.

(Rivi-) sõidukite parkla

Suuremaid õppekogunemisi, kus osaleb eeldatavalt 100+ inimest, tuleb ette KL harjutuste plaani kohaselt 4-5 korda aastas. Tavapärasel olukorras kasutavad parklaid staabi töötajad ning seal pargitakse KL sõidukeid. Praegune KL parkla on Rapla linnas Kastani tn 3b.

Relvaruumid

Relvaruumides hoiustatakse nõuetekohaselt KL relvi. Sõjaväerelva hoidmise üldsätetes on toodud, et sõjaväerelva võib relvahoidlas hoida ainult tühjaks laetuna.

Lahingumoonala ladustamine

Keskusesse kavandatavatesse ehitistesse plaanitakse ladustada ka lahingumoonala. Laskemoonala hoidlatele kehtivad kõrge turva ja tuleohutusnõuded, mis tagavad selle ohutuse ümbruskonnale ning välistavad selle kättesaadavuse kõrvalistele isikutele. Maa-alale kavandatavatesse ehitistesse kavandatatakse ladustada ka lahingumoonala. Selleks juhendatakse Kaitseministri 09.07.2018 määruse nr 9 „Sõjaväerelvade, nende laskemoonala ja lahingumoonala käitlemise ning üleandmise kord“, Kaitseväge juhataja 03.11.2020 käskkirja nr 236 „Lahingumoonala käitlemise kord“ ja NATO STANAG 4440 „NATO sõjalise laskemoonala ja lõhkeainete ladustamise ohutus-põhimõtete käsiraamatu AASTP-1“ sätestatud nõuetest.

Siselasketiir

Detailplaneeringu raames kaalutakse vajadust alale siselasketiiru rajamiseks (viie laskerajaga ja maksimum laskedistsantsiga 50 m). Analoogsed siselasketiirud on Saaremaa maleva STK puhul Kuressaares (Kalevi põik 5) ja Sakala maleva STK Viljandis (Peetrimõisa küla, Karula tee 1). Kaitseliidu erinevate siselasketiirude asukohtades mürakaebusi esitatud teadaolevalt ei ole esinenud, sest ehituslikult tagatakse müra leviku vältimine väljaspoole hoonet.

2 Seotus strateegiliste dokumentidega

2.1 Riigikaitse arengukava 2017-2026

Vabariigi Valitsus kiitis 29.06.2017 heaks „Riigikaitse arengukava 2017–2026“ (edaspidi ka RKAK 2017-26), mis vaatab riigikaitset sõjalisest kaitsest laiemalt ning paneb kõikidele olulisematele riigiasutustele konkreetsed riigikaitse ülesanded. Nimetatud arengukava on riigi strateegiline poliitikadokument, mille eesmärk on ennetada ja maandada riigikaitsega seotud ohtusid ja pingeid, luua usutavat heidutust sõjalise agressori vastu, arendada riigi iseseisvat kaitsevõimet, suurendada riigi suutlikkust lahendada riigikaitse kriise ja konflikte, suurendada ühiskonna sidusust ning tagada valmisolek seista vastu infosõjale.

Eesmärgi saavutamiseks viiakse arengukava elluviimise ajal ellu järgmised arendustegevused:

- Riigi ja ühiskonna toimepidevuse kindlustamiseks viiakse ellu tegevusi, et kindlustada strateegiline olukorratundlikkus, suurendada valitsusasutuste vastupanuvõimet kriisideks, tagada riigikaitse varude olemasolu, parandada teenuse osutajate suutlikkust tarnete katkestuste korral. Samuti töötatakse välja elanikkonnakaitse kontseptsioon ja viiakse ellu elanike kaitseks vajalikke tegevusi.
- Rahvusvahelise tegevuse kindlustamiseks arendatakse ja luuakse vajalikud tingimused, et ennetada kriise, vähendada pingeid ning kiiresti suhelda Eesti liitlastega ja vajaduse korral rakendada kollektiivkaitset või kriisihje meetmeid.
- Strateegilise kommunikatsiooniga tagatakse Eesti julgeolekupoliitikale Eesti ühiskonna ja võtmeliitlaste toetus. Selleks viiakse ellu tegevusi, mis aitavad tuvastada ja paljastada vaenulikke valeinfot, parandada riigi valmisolekut inforünnakute tõrjumiseks ja paremini teadvustada ühiskonnas julgeolekualast olukorda.
- Sisejulgeoleku tugevdamiseks arendatakse eriüksuste ja kiirreageerijate tegutsemisvõimet, suurendatakse üksuste relvastuse tulejõudu, uuendatakse isikukaitsevarustust, tugevdatakse vastuluuret ja piirivalvamist, parandatakse sisejulgeoleku asutuste ohtude ennetamise ja tõkestamise võimekust ning üldist vastupanuvõimet kriisideks.
- Tsiiviilsektori toetuse korraldamiseks nähakse ette tegevusi, et võtta vastu liitlasi maa, mere ja õhu kaudu, arendada välja mobilisatsiooni ja tsiiviiltoetuste infosüsteem ning tagada lepete olemasolu toetamiseks asutuste tegevusi. Samuti korraldatakse lisaõppekogunemisi.
- Sõjalise kaitse arendamiseks nähakse arengukava elluviimise ajal ette tegevusi, et suurendada sõjaaja struktuuri koosseisu, luua küberväejuhatust, tõsta ajateenistuse läbinud isikute osakaalu, suurendada soomusmanöövervõimet, arendada täielikult välja kaks brigaadi ja tugevdada maakaitset.

Arvestades RKAK üldistusastet, siis planeeringuga kavandatavat tegevust RKAK ei käsitle. **Detailplaneeringuga kavandatav tegevus on põhimõtteliselt kooskõlas RKAK 2017-26 eesmärkidega.**

2.2 Kaitseliidu arengukava 2030

Kaitseliidu arengukava 2030 (edaspidi ka KLA 2030) on kinnitatud 30.10.2017 Kaitseliidu Peastaabi poolt. Arengukava koostamis aluseks on olnud, et arengukava on kooskõlas RKAK 2017-26 põhimõtete ja eesmärkidega.

KLA 2030 peaesmärk:

- Aastaks 2030 on Kaitseliit vabatahtlik riigikaitseorganisatsioon, kus on välja kujunenud selgelt eristuvad VVV (võitlejad, võimaldajad ja võimendajad) ja millest tekib liitmõju ning mis võimaldab kaasata vabatahtlikke vastavalt nende kompetentsile, et toetada laiapindset riigikaitset kogu riigi ulatuses.

Ülalesitatud peaesmärk saavutatakse alljärgnevate alaeesmärkide täitmise kaudu:

- 1) KL baasil moodustatavad üksused on täielikus lahinguvalmiduses ja jätkusuutlikud,
- 2) KL roll laiapindses riigikaitstes on defineeritud ja organisatsioon on valmis seda rolli täitma,
- 3) Eestit väärtustav kasvatustöö süsteem on loodud,
- 4) KL struktuur on kooskõlas Eesti ühiskonna arengu ja vajadustega,
- 5) KL peaesmärgi täitmist toetavad süsteemid ja võimekused on loodud.

Taristu valdkonna eesmärkidest on välja toodud, et Kaitseliidu uusehituste rajamise ja põhjalike rekonstrueerimiste optimaalne tempo üks staabi- ja tagalakeskus kahe aasta jooksul. Ehitusjärjekorra seadmisel võetakse arvesse püstitatud ülesandeid, olemasoleva taristu seisukorda, võimalusi kasutada lähemate KLi ja/või KV üksuste olemasolevat taristut, liikmeskonna kasvupotentsiaali, arenduseks sobiva kinnisasja seisukorda ja sellel lasuvat ehitusõigust (loetelu ei ole lõplik).

Kinnisvaraarenduse põhimõtetest on välja toodud, et arenguperioodi esimeses pooles keskendutakse relvastuse hoiustamistingimuste loomisele, kuna spetsiifilistest nõuetest tulenevalt on kirjeldatud funktsiooni täitmiseks sobivate ruumide üürimine problemaatiline ja kallis. Nõuetele vastava kinnisvarakeskkonna loomise viivituste kompenseerimiseks jätkatakse ka üür objektide kasutamist – eelkõige kuuluvad probleemsete funktsioonide hulka rivisõidukite parklad ning laoruumid.

Detailplaneeringuga kavandatav tegevus on kooskõlas KLA 2030 eesmärkidega.

2.3 Rapla maakonnaplaneering 2030+

Riigihalduse ministri 13.04.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/80 kehtestati Rapla maakonnaplaneering 2030+. Maakonnaplaneeringus kajastatakse riigikaitse ehitiste asukohad ja riigikaitse ehitiste piiranguvööndite ulatus.

Rapla maakonnaplaneeringus 2030+ on välja toodud, et olemasolevateks ja kavandatavateks riigikaitse ehitiseks Rapla maakonnas on:

- 1) kavandatav Kaitseliidu Pendi lasketiir Märjamaa vallas (piiranguvöönd on 2 km kinnisasja piirist);
- 2) olemasolev Kaitseliidu staabihoone Rapla linnas, Vahe tn 3 kinnistul (piiranguvöönd kinnistu piirist 300 m);
- 3) kavandatav perspektiivse Rapla maleva tagalakeskuse hoonestus Jürna tn 5 asuvale maa-alale;
- 4) Kaitseliidu Rapla maleva lasketiir Kaius (piiranguvööndi ulatus 300 m kinnistu piirist);

5) Kaitseliidu kool Rapla vallas, Alu alevikus (piiranguvööndi ulatus 300 m kinnistu piirist).

Piiranguvööndis tuleb Kaitseministeeriumiga kooskõlastada kõik planeeringud ja projekteerimistingimused või nende puudumisel ehitusloa eelnõud või ehitisteatised.

Kopramäe kinnistule riigikaitse ehitisi ja alasid maakonnaplaneeringuga ette nähtud ei ole. Maakonnaplaneeringu kohaselt on Kopramäe kinnistule planeeritud linnalise asustusega ala.

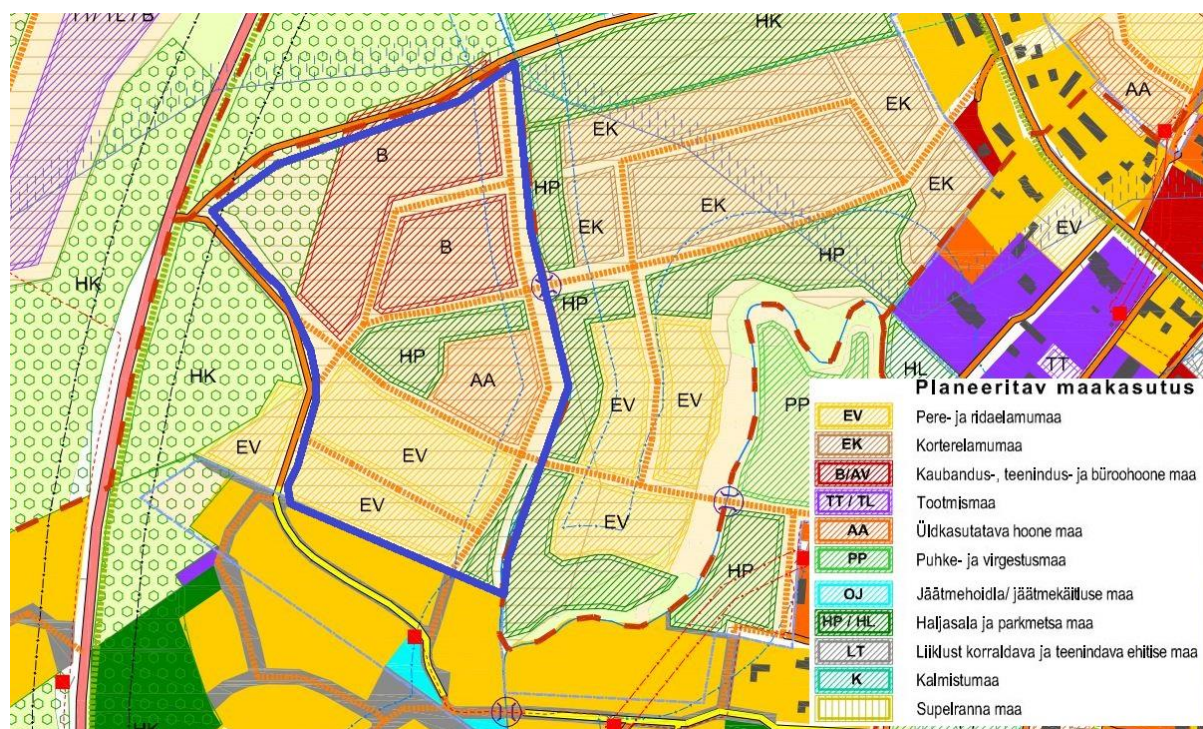
Detailplaneeringuga kavandatav tegevus on maakonnaplaneeringus ette nähtud, kuid staabi- ja tagalakeskuse asukoht on muutunud (Jürna 5 kinnistu asemel Kopramäe kinnistu).

2.4 Rapla valla üldplaneering

Planeeringualal kehtib hetkel Rapla valla üldplaneering, mis on kehtestatud Rapla Vallavolikogu 01.03.2011 otsusega nr 6.

Seletuskirja peatüki 5.9. kohaselt on Kaitseliiduga seotud riigikaitsemaad ette nähtud Rapla linnas, Alu alevikus ja lira külas (lasketiir). Üldplaneering kirjeldab olemasolevaid objekte ja ei näe ette perspektiivseid uusi asukohti.

Üldplaneeringukohaselt jagunevad Kopramäe kinnistu maa-ala juhtotstarbed järgnevalt (Joonis 2): pere- ja ridaelamumaa, üldkasutatava hoone maa, haljasala ja parkmetsa maa ja kaubandus-, teenindus- ja büroohoone maa. Rapla ümbersõiduteepoolne kinnistu osa on määratud kaitsvaks (säilitatavaks) metsamaaks. Riigikaitsemaad Kopramäe kinnistule planeeritud ei ole.

Joonis 2. Väljavõte kehtivast Rapla valla üldplaneeringu kaardist. Tumesinise joonega on näidatud planeeringuala paiknemine.

Kavandatav tegevus on üldplaneeringus põhimõttelisena ette nähtud, kuid tegevuse asukoht ei ole üldplaneeringus määratud. PlanS § 142 kohaselt võib detailplaneering põhjendatud vajaduse korral sisaldada kehtestatud üldplaneeringu põhilahenduse muutmise ettepanekut. Kehtestatud üldplaneeringu põhilahenduse detailplaneeringuga muutmise on üldplaneeringuga määratud maakasutuse juhtotstarbe ulatuslik muutmise.

Eelnevat arvesse võttes ei ole planeeringulahendus kooskõlas kehtiva üldplaneeringuga. Planeeringulahendusega saab teha ettepaneku muuta Rapla valla üldplaneeringut.

2.5 Koostamisel olev Rapla valla uus üldplaneering

Uue üldplaneeringu koostamine algatati Rapla Vallavolikogu 20.12.2018 otsusega nr 92. Vastavalt PlanS § 75 lõike 1 punktile 19 on üheks üldplaneeringu ülesandeks riigikaitse otstarbega maa-alade määramine ning maakonnaplaneeringus määratud riigikaitse otstarbega maa-alade piiride täpsustamine. Üldplaneering on käesoleva eelhindangu koostamise ajal eelnõu staadiumis (eelnõu avalik väljapanek kestab 13.07.2022 - 16.08.2022).

Kaitseministeerium on oma 04.03.2020 kirjaga nr 12-1/20/506 palunud mitte arvestada Rapla maleva staabi- ja tagalakeskuse asukohana Rapla linnas Jürna tn 5.

Üldplaneeringu avalikustamisele suunatud eelnõu ei näe ette Kopramäe maaüksusele riigikaitsema juhtotstarvet, vaid valdavalt väikeelamu ning haljasala ja parkmetsa maa juhtotstarvet. Kuna üldplaneering on alles eelnõu staadiumis, siis on võimalik maakasutuse juhtotstarvete täpsusustumine antud piirkonnas.

3 Kavandatava tegevuse poolt mõjutatav keskkond

Detailplaneeringu eskiislahenduse kohaselt hõlmab kavandatava keskuse ala Rapla vallas Suluspere külas Kopramäe maaüksuse (66901:001:0314) u 15 500 m² suurust ala. Maaüksus on 100 % maatulundusmaa sihtotstarbega ning käesoleval ajal põllumajanduslikus kasutuses.

Planeeritava ala puhul on tegu ligikaudu 5 m paksuse pinnakattega alaga, mille pinnakate koosneb Võrtsjärve alamkihistu jääjärvelistest setetest (veerised ja munakad, kruus, liiv, aleuriit, saviliiv, liivsavi ja savi). Aluspõhja moodustab Siluri ladestu Llandoveri ladestiku Tamsalu kihistu afaniitsete vahekihtidega lubjakivi ja borealis-lubjakivi. Maa-ala koosneb peamiselt haritavast maast. Planeeringuala lõunaosas ja ala idapiiril, piki Aranküla peakraavi kallast levib vähesel määral looduslik rohumaa.

Mullastikest levivad alal peamiselt leostunud ja leetjad gleimullad. Väikesel alal planeeringuala kesk-lõunaosas, kattudes detailplaneeringu eskiisi järgi parkla alaga, levivad gleistunud leostunud ja leetjad mullad.

Planeeritava ala puhul ei ole tegu kaitseala alaga. Lähim kaitseala, Alu mõisa park (KLO1200297), jääb planeeritavast alast u 1 km kaugusele põhja suunas. Lähim Natura 2000 loodusala, Ridaküla loodusala (RAH0000345), jääb planeeringualast u 3,6 km lääne suunas.

Kaitsealuste liikide esinemist planeeritaval alal ega kontaktvööndis registreeritud ei ole.

Vaadeldava piirkonna põhjavesi on maapinnalt lähtuva punkt- või hajureostuse suhtes nõrgalt kaitstud. Alal ega kontaktvööndis maardlaid registreeritud ei ole.

Kopramäe kinnistu piirneb Eesti Looduse Infosüsteemi (edaspidi ka EELIS) andmebaasi¹ andmetel Aranküla peakraaviga (VEE1110405), millele valgala on 15,2 km². Aranküla peakraav ei ole avalikult kasutatav veekogu. Aranküla peakraavile kehtivad veeseaduse §-st 118 tulenev veekaitsevöönd 1 m, looduskaitsevee §-st 37 tulenev piiranguvöönd 50 m ja looduskaitsevee §-st 38 tulenev ehituskeeluvöönd 25 m. Kuna tegemist on peakraaviga, kehtib sellele ka vastavalt maaparandusseadusele (edaspidi ka MaaParS) § 48 eesvoolu kaitsevöönd 15 m. Alal paikneb dreenažkuivendusega maaparanduseehitis- Bolsevik-Keskuse 2 (maaparandussüsteemi kood 5111040520010; ehitise kood 001) maaparandussüsteem. Aranküla peakraav on riigi poolt korras hoitav ühiseesvool (maaparandussüsteemi kood 5111040520000, ehitise kood 001).

Vastavalt MaaParS § 50 lõikele 1, kui kinnisasjale, millel paikneb maaparandussüsteem, kavandatakse muud ehitist, mis ei ole maaparandussüsteemi hoone ega rajatis, kooskõlastab ehitusprojekti või ehitusteatisel alusel ehitise kavandamise või maaparandussüsteemi või selle eesvoolu kaitseleõigu veetaseme reguleerimise kavatsuse ehitus- või muu loa andja või ehitusteatisel menetleja Põllumajandus- ja Toiduametiga.

Aranküla peakraav suubub Kopramäe kinnistu kagunurgast u 65 m kaugusel Vigala jõkke (VEE1110400), mis EELIS andmetel on avalikult kasutatav veekogu valgala 1577,2 km². Vigala jõe seisund² on hinnatud 2020. aastal kesiseks. Kopramäe kinnistu kagunurk kattub väikesel maaalal Vigala jõe kalda piiranguvööndiga.

Tegu ei ole üleujutuse riskipiirkonnaga.

¹ <http://loodus.keskkonnainfo.ee/eelis/default.aspx>

² <https://keskkonnaportaal.ee/et/pinnaveekogumite-seisundiinfo>

Planeeritava alal puuduvad muinsuskaitseaduse alusel kaitstavad kultuurimälestised. Lähim kultuurimälestis on u 118 m kaugusel kirde suunas asuv ajaloomälestis Rapla kalmistu (8400). Kalmistule kehtib lisaks muinsuskaitsele piirangutele ka kalmistuseaduse alusel 50 m rahuvöönd.

Planeeritava alal ega kontaktvööndis ei paikne pärandkultuuriobjekte.

4 Hinnang keskkonnamõjudele

4.1 Kavandatava tegevuse eeldatav mõju Natura 2000 võrgustiku alale

EELIS andmebaasi andmetel on planeeringualale lähim Natura 2000 loodusala Ridaküla loodusala (RAH0000345), mis jääb planeeringualast u 3,6 km lääne suunas.

Arvestades kavandatava tegevuse iseloomu ja paiknemist, siis on välistatud, et kavandatav tegevus mõjutaks Natura ala kaitse-eesmärke, sh elupaikade seisundit ja kaitstavate liikide seisundit ebasoodsalt. Välistatud on ka ebasoodne mõju Natura ala terviklikkusele. Seepärast KSH eelhindangu käigus Natura eelhindamist ei teostata.

4.2 Mõju bioloogilisele mitmekesisusele, kaitstavatele liikidele ja loodusobjektidele

Detailplaneeringu elluviimine ei avalda mõju kaitstavatele loodusobjektidele, sest neid ei paikne planeeritaval alal ega selle vahetus läheduses.

Ehitiste ja rajatiste püstitamisel eemaldatakse ehitusaladelt taimestik ja pinnas. Kuna tegu on põllumaaga, siis on tegu monokultuurse kultuurtaimestikuga, kus ei esine väärtuslikke kooslusi. Tegevusega ei avaldata seega ebasoodsat mõju bioloogilisele mitmekesisusele.

Planeeritaval alal ega selle lähialal ei ole registreeritud kaitsealuste linnuliikide esinemist. Eeldatavalt ei ole staabi- ja tagalakeskus oma olemuselt linnustikule otsest ebasoodsat mõju avaldav objekt. Antud ala puhul on tegemist aktiivses kasutuses põllumaaga, kus asuvad lindudele pigem madala kvaliteediga ja vähetahtsad elu- ja toitumispaidad.

Vältimaks võimalike alal pesitsevate lindude pesitsemisaegseid häiringuid on asjakohane ehitustegevuse ajastamine (vt ptk 5).

Imetajate, kahepaiksete, roomajate ning putukate esinemise kohta planeeritaval alal info puudub.

Imetajate, kahepaiksete, roomajate ning putukate esinemise kohta planeeritaval alal info puudub. Arvestades, et tegu on põllumaaga siis olulised elu- ja toitumispaidad, mille kadumine mõjutaks populatsioonide arvukust, puuduvad.

Kavandatava tegevuse elluviimisel ei ole oodata olulist ebasoodsat mõju bioloogilisele mitmekesisusele, kaitstavatele liikidele ja loodusobjektidele.

4.3 Mõju rohevõrgustikule

Roheline võrgustik on eri tüüpi ökosüsteemide ja maastike säilimist tagav ning asustuse ja majandustegevuse mõjusid tasakaalustav looduslikke ja poollooduslikke kooslusi hõlmav süsteem, mis koosneb tugialadest ja neid ühendavatest rohekoridoridest. Tugialad on enamasti loodus- või keskkonnakaitsealalt väärtustatud alad (kaitsealad, hoiualad, VEP-id, loodusdirektiivi elupaigad jne) või kõrge elurikkuse või olulisi ökosüsteemiteenuseid pakkuvad alad. Neid ühendavad (rohe)koridorid, mille eesmärk on tagada rohevõrgustiku sidusus, kaasa aidata tugialade kõrge elurikkuse säilimisele, vähendada elupaikade hävimise ja killustumise mõju elustikule ning pakkuda olulisi ökosüsteemiteenuseid. Koridorid on tugialadega võrreldes vähem massiivsed ja kompaktsed ning ajas kiiremini muutuvad või muudetavad.

Planeeritav ala ei jää kehtiva maakonnaplaneeringu ega ka üldplaneeringu kohasele rohevõrgustiku alale.

Antud detailplaneering ei avalda mõju rohevõrgustikule.

4.4 Vee ja pinnase saastatus

Alal ei ole tuvastatud keskkonda saastavaid objekte ega jääkreostust ning toimunud keskkonnaohtlikku tegevust, mille tõttu võiks eeldada pinnase- või põhjavee reostust, mis seaks piirangud kavandatavale tegevusele.

Planeeringuga ei kavandata olulise reostusohuga objekte (nt kütusehoidlad).

Planeeringu elluviimine eeldab veevarustuse ja kanalisatsiooni lahendamist. Rapla linnas on välja ehitatud kogu linna hõlmav vee- ja kanalisatsioonisüsteem. Kui planeeringuala on võimalik liita olemasoleva ühiskanalisatsiooniga, ei ole oodata olulist negatiivset mõju veekeskkonnale. Juhul kui detailplaneeringu koostamisel osutub vajaduseks lokaalse veevarustuse ja reoveekäitluslahenduse kasutamiseks, siis tuleb tagada selle vastavus keskkonnakaitsenõuetele.

Kuna detailplaneeringu eskiisi staadiumis ei ole teada, kas kinnistul kavandatakse lokaalset veevõttu või mitte, siis toome siinkohal välja, et Veeseaduse § 187 punkti 2 kohaselt on veeloa kohustus, kui võetakse põhjavett rohkem kui 150 m³ kuus või rohkem kui 10 m³ ööpäevas.

Planeeringuala piirneb Aranküla peakraaviga, mistõttu tuleb järgida kehtivaid veekaitselisi kitsendusi. Ehitusaegsed ajutised laoplatid ja kütuse hoidmise alad ning ehitusmasinate parkimiskohti ei ole soovitatav rajada lähemale kui 50 meetrit veekogust. Ehitustööd peavad olema korraldatud selliselt, et oleks välistatud saasteainete sattumine pinna- ja põhjavette. Kavandatava tegevusega ei kaasne suunatud heidet vette või pinnasesse.

Detailplaneeringu algatamise taotlus ei esita sademevee käitluslahendust. Kuna kavandatavad kõvakattega aladel ei saa välistada teatud ohtu reostumiseks kütuste ja õlidega, siis **kõvakattega aladelt tulev sademevesi tuleb puhastada enne immutamist või suublasse juhtimist õlipüüduriga**. Sademevee juhtimise vajadusel eesvoolu (kraavi) tuleb kinni pidada Keskkonnaministri 08.11.2019 määrusest nr 61 „Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused“.

Planeeritava ala puhul on tegu maaparandussüsteemi alaga. Ehitustegevuse käigus likvideeritakse praegused kuivendusrajatised. Planeeringu koostamisel ja projekteerimisel tuleb teha koostööd Põllumajandus ja Toiduametiga ning tagada ümbritsevate alade maaparandussüsteemide toimimine. Tagada tuleb, et maaparandussüsteemi alal toimuv ehitustegevus ei tekita liigvee kogunemist ümbritsevatel aladel.

Reostuse vältimise meetmete rakendamisel ei ole oodata kavandatava tegevusega kaasnevalt mõju pinna- ja põhjavee kvaliteedile.

4.5 Jäätmete ke

Ehitustegevusega kaasneb ehitusjätmete teke. Antud tegevuse puhul pole oodata jäätmeteket mahus, mis võiks ületada piirkonna keskkonnataluvust. Ehitusjätmete valdaja peab rakendama kõiki tehnoloogilisi võimalusi ehitusjätmete liigiti kogumiseks tekkekohas, korraldama oma jätmete taaskasutamise või andma jäätmed käitlemiseks üle vastavat keskkonnaluba omavale isikule ning rakendama kõiki võimalusi ehitusjätmete taaskasutamiseks. Jätmete käitlemise (sh kogumise) korraldamisel lähtutakse jäätmeseadusest ja kehtivast omavalitsuse jäätmehoolduseeskirja nõuetest.

Samuti kaasneb jäätmete teke kasutusperioodil (remonttöödel), kuid **kasutusperioodil ei ole oodata jäätmeteket mahus, mis võiks põhjustada olulist keskkonnamõju.**

4.6 Müra ja vibratsioon

Ehitustegevuse perioodil võib esineda kõrgendatud ehitusmüra ja vibratsiooni tasemeid, kuid see mõju on lühiajaline. Ehitusaegse mürahäiringu vähendamiseks tuleb vältida öiseid ehitustöid (v.a. hoonesisesed ehitustööd, mis ei põhjusta müraemissiooni välisterritooriumile). Ehitustegevuse ajal tuleb hoida müra normtaseme piirides, seega tuleb rakendada müra vähendamise meetmeid nagu näiteks välja lülitada masinad, mida hetkel ei kasutata, kõik masinad ja seadmed hoida heas korras ning vajadusel varustada summutiga. **Ehitusaegse liikluse müra vähendamiseks on soovitatav korraldada ehitusaegne liiklus planeeringuala loodeosa ligipääsute kaudu – vältida ehitussõidukite transporti Kopramäe tänava äärsete elamualade vahelt.**

Kasutusperioodil tekitavad müra keskust kasutavad transpordimasinad. Kuna territooriumilt on linnaliiklust läbimata hea ühendus Rapla ümbersõidu kaudu otse suurematele maanteedele, siis puudub antud ala puhul enamasti vajadus linna sisse sõita. Keskuse hoonestatud ala ja Kopramäe tänava ühenduspunkt on eskiisjoonise kohaselt planeeritud u 130 m enne Kopramäe tänava esimeste elumajade õuealade piiri.

Perspektiivse juurdepääsuna kinnistule on eskiisjoonisel nähtud ette ka tee rajamine lääne suunas üle Aranküla peakraavi ühendades keskust olemasoleva transpordimaa maaüksuse Kevade põik (katastritunnus 66801:001:0455) kaudu Kevade tänavaga (Rapla linn).

Keskuse igapäevase tegevusega kaasnevana ei ole oodata olulist mürahäiringut. Tavaolukorras on keskuse kasutus analoogne büroopindade kasutusega. Keskuse intensiivsem kasutus esineb õppekogunemistel. **Õppekogunemistel (4-5 korda aastas) esineb keskusega seondult tavapäraselt suurem autoliiklus, mis võib piirkonnas põhjustada häiringuid.** Arvestades, et õppekogunemiste korral võib esineda kõrgendatud liikluskoormus, siis tuleb planeeringu koostamisel näha ette liikluskäik, mis väldib keskusega seotus liikluse suunamist läbi väikeelamualade.

Keskuse kasutusega ei kaasne olulist vibratsiooni teket.

4.7 Valgus, soojus, õhusaaste ja kiirgus

Ehitustööde käigus toimub ehitusobjekti valgustamine. Valgustusest tulenev keskkonnamõju (nii positiivne kui negatiivne) on ebaoluline.

Ehitusaegse tolmu teket tuleb minimaliseerida. Puistematerjalide ladustamisel ning kuivades tingimustes kaevetöid tehes tuleb vajadusel tolmu teket vältida niisutamise abil. Tolmuemissioone ehitustöödel on võimalik vältida ka materjali langemiskõrguse vähendamise abil, ehitusmaterjalide katmisega veol ja ladustamisel, ehitusplatsil teede ja seadmete perioodilise puhastamisega ning kui ehitusmaterjalide laadimist ei teostata tugeva tuulega.

Tolm tekib põhiliselt kruuskattega teedel ja kuival ajal. Planeeringualaga piirnevad riigiteed on tolmuvaba kattega.

Välisõhu saastet, soojust, kiirgust või lõhnahäiringut ei ole ette näha.

Keskuse kasutamise ega olulist lokaalset õhusaastet ega valgusreostust. Keskuse territoorium valgustatakse, kuid valgustuse korrektsel projekteerimisel ja rajamisel ei ole oodata olulise valgusreostuse teket.

Keskuse territooriumile kavandatakse sidemast. Sidemastid on vajalikud, et KL saaks suhelda muudest sidevahenditest sõltumata. Tegu on raadioside mastiga, mitte radarijaamaga. Sidemast peab vastama elektroonilise side seaduse ja selle alamaktide nõuetele. Sidemaste ei peeta piirkonna jaoks oluliseks kiirgusallikaks, millest võiks tervist kahjustav kiirgus levida elamualadeni.

Eelnevast tulenevalt ei ole kavandatava tegevusega kaasnevaid olulisi ebasoodsaid mõjusid.

4.8 Tegevusega kaasnevate avariolukordade esinemise võimalikkus

Alale ei ole DP algatamise taotluse kohaselt kavandatud keskkonnaohtlikke rajatisi ega tegevusi. Keskuse ehitamisel tuleb järgida tavapäraseid töökorralduslikke meetmeid ja head ehitustava vältimaks ehitusaegseid avariolukordi. Kuna tegu on nõrgalt kaitstud põhjaveega alaga, siis tuleb kõrgendatud tähelepanu pöörata ehitusseadmete ja masinate töökorras olekule ning võimalikule kütuse/õli lekete vältimisele.

Planeeringualal tuleb lahendada tuletõrje veevarustus. Planeeringu koostamisel tuleb teha koostööd Päästeametiga.

Kütuse hoiustamine. Kuigi DP algatamise taotlus ei näe otseselt ette kütusemahutite paigutamist alale, on tellija andmetel analoogsete keskuste rajamisel teistes asukohtades kaalutud alla 10 m³ diiselkütuse mahutite paigaldamist. Kütusemahutite planeerimisel, projekteerimisel, ehitamisel ja kasutamisel tuleb lähtuda asjakohastest keskkonnanõuetest. Arvestada tuleb, et tegu on maapinnalt lähtuva punkt- või hajureostuse suhtes nõrgalt kaitstud alaga. Seega kütusemahutite kavandamisel tuleb kasutada ettevaatusmeetmeid võimalike lekete vältimiseks. Kütuse hoiustamiseks tohib kasutada spetsiaalselt kütuse hoiustamiseks toodetud mahutit. Mahuti peab olema varustatud kas lekkevanniga või topeltkestaga, mis mahutab 110% mahuti kogumahust.

Lahingumoonala ladustamine. Keskusesse kavandatavatesse ehitistesse plaanitakse ladustada ka lahingumoonala. KSE EH tellija andmetel on siinkohal vajalik täpsustada, et planeeringualale ei kavandata Kaitseväge relvade ega laskemoona ladu. Planeeringualale kavandatud STK on oma olemuselt Kaitseliidu piirkondlik riigikaitsealine administratiivobjekt ja seetõttu hoiustatakse territooriumil vaid KL isikkoosseisu käsitulirelvades kasutatav lahingumoon, mis on piirkondliku maleva allüksustele neile seadusega pandud ülesannete täitmise võimekuse (malevlaste väljaõpe) tagamiseks vajalik. Selline lahingumoon ei põhjusta (tule)õnnetuse korral laialipaiskuvat plahvatust, kildumist või lööklainet. Põlemisel tekkiva võimaliku plahvatuse mõju piirdub üksnes pakendiga/ruumiga, milles käsirelva laskemoona hoiustatakse.

Lahingumoon ladustatakse detailplaneeringus käsitletud maa-alale kavandatavatesse ehitistesse, juhendades Kaitseministri 09.07.2018 määrus nr 9 „Sõjaväerelvade, nende laskemoona ja lahingumoonala käitlemise ning üleandmise kord“, Kaitseväge juhataja 03.11.2020 käskkiri nr 236 „Lahingumoonala käitlemise kord“ ja NATO STANAG 4440 „NATO sõjalise laskemoona ja lõhkeainete ladustamise ohutus-põhimõtete käsiraamat AASTP-1“ sätestatud nõuetest.

Lahingumoonala määruspäraseks hoiustamiseks luuakse territooriumile eeltoodud Kaitseväge nõuetele ja NATO standarditele vastavad hoiustamistingimused. See tähendab, et lahingumoonala hoiustamise ruumides järgitakse maksimaalseid mahutavuse (kilogrammides) piirmäärasid, millega on tagatud ümbruskonna ohutus. Teadaoleva põhjal on ka suurõnnetuse korral nõuetekohaselt hoiustatava lahingumoonala plahvatusest tekkiv mistahes mõju ümbruskonnale lokaalne, piirdudes lahingumoonala laoruumi ja riigikaitse ehitise enda maa-alaga. Seega planeeritud ehitistes kavandatud käsitulirelvade ja nende laskemoona hoiustamine on ohutuse tagamiseks rangelt reglementeeritud ja nende kogus ning hoiustamise viis ei sea ohtu inimeste tervist ega vara.

Eelnevalt tulenevalt ei kaasne kavandava tegevusega eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga avariiolekordasid.

4.9 Mõju inimese tervisele ning sotsiaalsetele vajadustele ja varale

Detailplaneeritav ala on käesoleval ajal põllumajanduslikus kasutuses, kuid tegu ei ole maakonnaplaneeringu alusel väärtusliku põllumajandusmaaga. Seega ei ole oodata, et ala kasutuse muutus staabi- ja tagalakeskuseks vähendaks oluliselt teisi sotsiaalmajanduslikult olulisi kasutusviisi. Teatav ebasoodne mõju kaasneb põllumajanduslikule kasutusele, sest keskuse rajamine eeldab põllumaa pinnasekihi osalist eemaldamist ja välistab planeeritaval alal edasise põllumajandusliku kasutuse.

Planeeringu positiivne mõju sotsiaalsetele vajadustele seisneb riigi iseseisva kaitsevõime arendamises ja sellega suureneb suutlikkust lahendada riigikaitsealisi kriise. KLAK 2030 kohaselt plaanitakse tegevusi nii sõjaliseks kaitseks ettevalmistumiseks kui ka mitmeid mittesõjalisi tegevusi. Plaanitud on arendada välja meetmete kogum kaitseliitlaste, naiskodukaitsjate ja noorte võimetekohase kehalise arengu toetamiseks. Nimetatud toetab KL liikmeskonna panustamist harrastus- ja veteransporti nii kohalikul kui rahvusvahelisel tasemel. Kaitseliidu liikmed abistavad vajadusel teisi ametkondi varustuse ja isikkoosseisuga. Kaitseliitlasi ja selle allorganisatsioonide liikmeid on näiteks rakendatud vajadusel Eesti erinevates piiripunktides ja suuremates transpordisõlmedes, Terviseameti kõnekeskuses ja häirekeskuse infotelefonidel. Välja on töötatud juhised elanikkonnale kriisiolukordades käitumiseks. KL on abistanud kadunud inimeste otsinguid ja metsatulekahjude kustutamist.

Eelnevat arvesse võttes aitab kaasaegse STK rajamine kaasa ühiskonna turvalisemaks muutmisele, seega mõju tervisele ning sotsiaalsetele vajadustele ja varale on positiivne.

4.10 Mõju kultuuriväärtustele

Kultuurimälestiste riikliku registri³ järgi planeeringualal kultuurimälestised puuduvad, seega ebasoodsat mõju kultuuripärandile detailplaneeringu elluviimisel ei avaldata.

4.11 Mõju kliimamuutustele ja kliimamuutustega kohanemine

Kaasaegsed hooned kasutavad vähem elektrienergiat ja sellega väheneb elektrienergia tootmise vajadus, mis läbi paiskub energia tootmisest õhku vähem heitgaase ja kasvuhoonegaase. Seetõttu on vanemate hoonete asemel tänapäevaste hoonete kasutuselevõtu mõju õhukvaliteedile ning kliimale positiivne. Kui võtta analoogina näiteks KL STK hoone Kuressaares, Kalevi põik 5, siis nimetatud hoone energiamärgis on B. Kui kasutusele võetakse tänapäevased ehitusstandardid, küttelehendused ja ventilatsioon, siis võib eeldada, et oma tegevusega võrreldes praegustes asukohtades, kasutab uus STK samade tegevuste koondamisel ühte hoonesse oluliselt vähem elektrienergiat. Keskuse rajamise mõju kasutusaegsele energiatõhususele on seega positiivne.

Suure parkla ja seda ümbritsevate hoonete (suured katusepinnad) kavandamine võib muuta ala mikrokliimaatilisi tingimusi. Seoses kuumalainete sagenemisega on uuritud kuumalainete võimendumist eeskätt linnades, aga ka tiheasustusaladel. Tegemist on soojussaare⁴ efektiga, kus suured tumedad pinnad (asfaltteed, asfaltkattega parklad, bituumenkatused) neelavad suurema osa päikesekiirgusest, mis omakorda tõstavad selle maa-ala õhutemperatuuri ümbritsevast piirkonnast kõrgemaks. Soojussaarte olemasolu on seni uuritud vaid suuremates Eesti linnades

³ <https://register.muinas.ee>

⁴ Soojussaar on ümbritsevast maapiirkonnast märkimisväärselt soojem ala.

(Tallinn, Tartu, Pärnu, Kohtla-Järve, Narva, Viljandi, Rakvere). Uuritud aladel soojusaartena välja joonistunud piirkondadega⁵ saab paralleelsele tõmmata ka uute planeeringualade kavandamisel. Metsaalad ja veekogud aitavad näiteks ümbritsevate alade temperatuurikõikumisi vähendada, seega kõrghaljastuse planeerimine aitab kuumalainete korral tekkivaid kiirgustemperatuure madalamana hoida. Detailplaneeringu koostamisel tuleb tähelepanu pöörata soojusaare efekti vähendamisele. Vältida tuleb suurte kõvakatteliste pindade kavandamist – parkimisalad tuleb liigendada haljastusega. Katusepindadel tuleb eelistada funktsionaalseid katusepindu (päikesepaneelid, haljaskatused vms).

Olulist ebasoodsat mõju kavandatava tegevusega kaasnevalt kliimamuutustele oodata ei ole.

4.12 Tegevusega kaasnev kumulatiivne ja piiriülene mõju

Kavandatava tegevusega ei kaasne riigipiiriülest mõju. Lähipiirkonnas pole teada arendusi, mis võiksid põhjustada olulist koosmõju.

⁵ <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/soojusaared>

5 Järeldused

KSH eelhindangu koostaja ei pea keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamist detailplaneeringule vajalikuks järgnevatel põhjustel:

- 1) kavandatav tegevus ei põhjusta olulist looduskeskkonna vastupanuvõime ega loodusvarade taastumisvõime ületamist;
- 2) planeeringualal puuduvad kõrge väärtusega kooslused ja elupaigad. Kaitsealuseid liike ei esine;
- 3) detailplaneering ei avalda olulist ebasoodsat mõju rohevõrgustikule, tegu ei ole rohevõrgustiku alaga;
- 4) planeeringu realiseerimisega ei saa eeldada tegevusi, millega kaasneks keskkonnaseisundi olulist kahjustumist. Ebasoodsat mõju hüdrogeoloogilistele tingimustele ja veerežiimile saab vältida, kui peetakse kinni maaparandussüsteemi alale ehitamisele seatud tingimustest (selguvad kooskõlastamise käigus);
- 5) planeeringuga hõlmatud ala lähipiirkonnas ei paikne kaitstavaid loodusobjekte, maastikuliselt ja ökoloogiliselt väärtuslikke või tundlikke alasid, seega kavandatav tegevus neid ebasoodsalt ei mõjuta;
- 6) planeeringuga ei kaasne ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustiku aladele. Kavandatud tegevusega ei ole oodata mõju Natura ala kaitse-eesmärkidele ega terviklikkusele ning Natura hindamise läbiviimine ei ole seega vajalik;
- 7) kavandatav tegevus ei kahjusta kultuuripärandit, inimese tervist, heaolu ega vara. Tegevusega ei kaasne õhusaaste suurenemist ning ülenormatiivsete saastetasemete esinemist. Liikluskoormuse perioodilisest kasvust tulenev liiklusrõhk jääb eeldatavalt määra normtasemete piiresse. Liikluslahenduse väljatöötamisel tuleb vältida liikluse suunamist elamualade vahelistele teedele.
- 8) kavandatava tegevusega ei kaasne olulisel määral soojuse, kiirguse, valgusreostuse ega inimese lõhnataju ületava ebameeldiva lõhnahäiringu teket;
- 9) olulist välisõhu saastet ei ole ette näha, kuna planeeringualaga piirnevad teed on tolmuva kattedega ning planeeringuga ei kavandata teadaolevalt heiteallikaid. Tolmuemissioone ehitustööde ajal on võimalik vältida leevendusmeetmete kasutuselevõtul.
- 10) alal ei ole tuvastatud keskkonda saastavaid objekte ega jääkreostust, mistõttu ei ole eeldada olulist pinnase või vee reostust, mis seaks piiranguid kavandatavale majandustegevusele;
- 11) laskemoona ladustamisest põhjustatud avariilukordasid on võimalik ennetada korrektse projekteerimise ning laskemoona nõuetekohase käitamisega korral.
- 12) suured asfaltkattedega pinnad ja katusepinnad võivad kuumalaine korral maa-alal levivaid temperatuure tõsta (võimendada), asjakohane on leevendavate meetmete rakendamine;
- 13) lähtudes ala ja selle lähiümbruse keskkonningimustest ja maakasutusest, ei ole ette näha detailplaneeringu esialgse eskiisiga kavandatud mahus keskuse rajamisel antud asukohas olulist ebasoodsat keskkonnamõju.

- 14) puuduvad muud olulised asjaolud, mis planeeringu koostamisel tingiks KSH algatamise vajadust.

KSH eelhindangu koostaja näeb siiski, et tegevusel võib olla mõningane ebasoodne mõju. Meetmed võimaliku ebasoodsa mõju vähendamiseks oleksid järgmised:

- Vältida taimestiku eemaldamist sisaldavaid pinnasetöid lindude pesitsusperioodil 15. märtsist kuni 30. juunini. Meede välistab alal pesitsevate lindude pesitsushäiringu põhjustamist ja linnupoegade hukkumist.
- Ehitusaegse tolmu teket on võimalik vältida puistematerjalide ladustamisel ning kuivades tingimustes kaevetöid tehes niisutamise abil. Tolmuemissioone ehitustöödel on võimalik vältida ka materjali langemiskõrguse vähendamise abil, ehitusmaterjalide katmisega veol ja ladustamisel, ehitusplatsil teede ja seadmete perioodilise puhastamisega ning kui ehitusmaterjalide laadimist ei teostata tugeva tuulega.
- Ehitusaegse liiklusmüra vähendamiseks tuleb ehitusaegne liiklus korraldada planeeringuala loodeosa ligipääsutee kaudu – vältida ehitussõidukite transporti Kopramäe tänava äärsete elamualade vahelt.
- Arvestades, et õppekogunemiste korral võib esinedakõrgendatud liikluskoormus, siis tuleb planeeringu koostamisel näha ette liikluskkeem, mis väldib keskusega seotus liikluse suunamist läbi väikeelamualade.
- Detailplaneeringu koostamisel tuleb tähelepanu pöörata soojussaare efekti vähendamisele. Vältida tuleb suurte kõvakatteliste pindade kavandamist – parkimisalad tuleb liigendada haljastusega. Katusepindadel tuleb eelistada funktsionaalseid katusepindu (päikesepaneelid, haljaskatused vms).
- Lahingumoon ladustamisel lähtuda 09.07.2018 määrusega nr 9 „Sõjaväerelvade, nende laskemoona ja lahingumoonade käitlemise ning üleandmise korra“, Kaitseväge juhataja 03.11.2020 käskkirja nr 236 „Lahingumoonade käitlemise korra“ ja NATO STANAG 4440 „NATO sõjalise laskemoona ja lõhkeainete ladustamise ohutus-põhimõtete käsiraamatu AASTP-1“ sätestatud nõuetest.
- Ehitiste ja rajatiste planeerimisel tuleb arvestada Aranküla peakraavile (VEE1110405) kehtivate piirangutega- veeseaduse §-st 118 tulenev veekaitsevöönd 1 m, looduskaitseaduse §-st 37 tulenev piiranguvöönd 50 m ja looduskaitseaduse §-st 38 tulenev ehituskeeluvöönd 25 m.
- Kuna kavandatakse kõvakattega aladel ei saa välistada teatud ohtu reostumiseks kütuste ja õlidega, siis kõvakattega aladelt tulev sademevesi tuleb puhastada enne immutamist või suublasse juhtimist õlipüüduriga. Sademevee juhtimise vajadusel eesvoolu (kraavi) tuleb kinni pidada Keskkonnaministri 08.11.2019 määrusest nr 61 „Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused“.
- Planeeritava ala puhul on tegu maaparandussüsteemi alaga. Ehitustegevuse käigus likvideeritakse praegused kuivendusrajatised. Planeeringu koostamisel ja projekteerimisel tuleb teha koostööd Põllumajandus ja Toiduametiga ning tagada ümbritsevate alade maaparandussüsteemide toimimine.

Kasutatud allikad

Allikmaterjalid

Riigikaitse arengukava 2017-2026

Kaitseliidu arengukava 2030

Rapla maakonnaplaneering 2030+

Rapla valla üldplaneering

(Koostamisel) Rapla valla üldplaneering

Andmebaasid

EELIS (Eesti looduse infosüsteem): <https://eelis.ee/>

Maa-ameti geoportaal: <http://geoportaal.maaamet.ee>